

Svensk författningssamling

Lag om ändring i lagen (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare

SFS 2025:861

Publicerad

den 19 september 2025

Utfärdad den 18 september 2025

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs i fråga om lagen (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare²

dels att nuvarande 36 f § ska betecknas 35 a §,

dels att 6 a, 14, 35 och 38 b §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas fyra nya paragrafer, 36 f–36 i §§, av följande lydelse.

6 a §³ Den som inte har fyllt arton år och som är gripen, anhållen, hålls kvar enligt 14 § eller är skyldig att stanna kvar för förhör enligt 23 kap. 9 § rättegångsbalken får hållas i förvar i polisarrest endast om det är absolut nödvändigt.

14 §⁴ Har någon som inte fyllt arton år gripits och beslutar åklagaren att inte anhålla den unge, får Polismyndigheten hålla kvar den unge för att skyndsamt kunna överlämna honom eller henne till föräldrarna, annan vårdnadshavare, en tjänsteman inom socialtjänsten eller någon annan lämplig vuxen person. Det som nu sagts gäller dock endast om åklagaren funnit att den unge fortfarande är skäligen misstänkt för brott.

För samma ändamål får Polismyndigheten hålla kvar den som inte har fyllt arton år, om den unge har tagits med, följt med, hämtats eller inställt sig till förhör eller har frigetts efter att ha varit anhållen eller häktad. Det som nu sagts gäller endast om den unge är skäligen misstänkt för brott.

Inte i något fall får någon enligt första eller andra stycket hållas kvar längre än sex timmar efter åklagarens beslut, förhöret eller beslutet om frigivning. Den misstänkte får tas i förvar om det är nödvändigt med hänsyn till ordning eller säkerhet.

35 §⁵ Har någon före femton års ålder begått ett brott på vilket fängelse skulle ha kunnat följa och anträffas den unge på bar gärning eller på flykt från brottsplatsen, får han eller hon gripas av envar. Om en enskild person har gripit den unge, ska den unge skyndsamt överlämnas till närmaste polisman.

¹ Prop. 2024/25:175, bet. 2025/26:JuU2, rskr. 2025/26:1.

² Senaste lydelse av 36 f § 2022:317.

³ Senaste lydelse 2021:287.

⁴ Senaste lydelse 2014:650.

⁵ Senaste lydelse 2006:894.

Polismyndigheten eller åklagaren ska omedelbart besluta om den unge ska frigges eller hållas kvar för förhör.

Om den unge har gripits eller tagits med, följt med, hämtats eller inställt sig till förhör får han eller hon hållas kvar enligt 14 §, dock inte längre än sex timmar efter beslutet om frigivning eller, om förhör har hållits med den unge, efter att förhöret har avslutats.

Den unge får inte tas i förvar.

36 f § Om någon är skäligen misstänkt för att före femton års ålder ha begått ett brott som anges i andra stycket och åtgärden är av synnerlig vikt för utredningen, får hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation, hemlig övervakning av elektronisk kommunikation och hemlig kameraövervakning enligt 27 kap. 18, 19 och 20 a §§ rättegångsbalken användas för att utreda brottet.

Hemliga tvångsmedel enligt denna paragraf får användas vid en utredning om

1. ett brott för vilket det inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i fyra år,

2. grov utpressning enligt 9 kap. 4 § andra stycket brottsbalken,

3. mordbrand, allmänfarlig ödeläggelse, sabotage eller grovt sabotage enligt 13 kap. 1 § första stycket, 3 § första stycket, 4 § eller 5 § brottsbalken,

4. mordbrand, allmänfarlig ödeläggelse, kapning, sjö- eller luftfartssabotage eller flygplatssabotage enligt 13 kap. 1 § andra stycket, 3 § andra stycket, 5 a § eller 5 b § brottsbalken, om brottet innefattar sabotage enligt 4 § samma kapitel,

5. grovt övergrepp i rättsak enligt 17 kap. 10 § tredje stycket brottsbalken,

6. grovt narkotikabrott enligt 3 § första stycket narkotikastrafflagen (1968:64),

7. grov narkotikasmuggling enligt 6 § tredje stycket lagen (2000:1225) om straff för smuggling,

8. deltagande i en terroristorganisation, samröre med en terroristorganisation, finansiering av terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, offentlig uppmaning till terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, rekrytering till terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, utbildning för terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet eller resa för terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet enligt 4 a, 5, 6, 7, 8, 9 eller 10 § terroristbrottslagen (2022:666),

9. försök, förberedelse eller stämpling till ett brott som avses i 1–8, om en sådan gärning är belagd med straff, eller

10. ett annat brott, om det kan antas att brottets straffvärde överstiger fängelse i fyra år.

Vid tillämpningen av denna paragraf gäller följande bestämmelser i rättegångsbalken:

– 27 kap. 18 a § tredje stycket och 19 a § tredje stycket om vilket telefonnummer eller annan adress eller viss elektronisk kommunikationsutrustning som ett tillstånd till hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation eller hemlig övervakning av elektronisk kommunikation får avse, och

– 27 kap. 20 b § andra och tredje styckena om vilken plats ett tillstånd till hemlig kameraövervakning får avse och när ett sådant tillstånd får avse den skäligen misstänkte i stället för en viss plats.

36 g § Om någon är skäligen misstänkt för att före femton års ålder ha begått ett brott som anges i andra stycket och åtgärden är av synnerlig vikt för utredningen, får hemlig rumsavlyssning enligt 27 kap. 20 d § första stycket rättegångsbalken användas för att utreda brottet.

Hemlig rumsavlyssning enligt denna paragraf får användas vid en utredning om

1. ett brott för vilket det inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i fem år,

2. människorov enligt 4 kap. 1 § första stycket brottsbalken,

3. grovt vapenbrott enligt 9 kap. 1 a § första stycket vapenlagen (1996:67),

4. grov vapensmuggling eller grov smuggling av explosiv vara enligt 6 a § tredje stycket eller 6 b § tredje stycket lagen (2000:1225) om straff för smuggling,

5. grovt brott enligt 29 a § första stycket lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor,

6. terroristbrott enligt 4 § terroristbrottslagen (2022:666),

7. försök, förberedelse eller stämpling till ett brott som avses i 1–6, om en sådan gärning är belagd med straff, eller

8. ett annat brott, om det kan antas att brottets straffvärde överstiger fängelse i fem år.

Vid tillämpningen av denna paragraf gäller bestämmelserna i 27 kap. 20 e § andra och tredje styckena rättegångsbalken om vilken plats ett tillstånd till hemlig rumsavlyssning får avse och när ett sådant tillstånd får avse den skäligen misstänkte i stället för en viss plats.

36 h § I fråga om hemliga tvångsmedel enligt 36 f och 36 g §§ gäller följande bestämmelser i 27 kap. rättegångsbalken:

– 21 och 21 a §§ om tillståndsprovning,

– 21 b–23 §§ om vissa begränsningar vid användning av hemliga tvångsmedel,

– 23 a § om överskottsinformation,

– 24 § om upptagningar och uppteckningar,

– 25 § om tekniska hjälpmedel,

– 25 a § om tillträdestillstånd,

– 26–30 §§ om offentligt ombud och sammanträde,

– 31–33 §§ om underrättelse till enskild,

– 34 § om behörig domstol, och

– 35 § om dokumentation.

Det som i bestämmelserna sägs om förundersökning och åtal ska i stället avse utredning enligt 31 § och bevistalan enligt 38 §.

36 i § En försändelse som väntas komma in till ett befordringsföretag och som enligt 36 § får tas i beslag hos den som misstänks för att före femton års ålder ha begått ett brott som anges i 36 f § andra stycket, får hållas kvar till dess att frågan om beslag har avgjorts.

Vid tillämpningen av denna paragraf gäller bestämmelserna i 27 kap. 9 och 9 a §§ rättegångsbalken om tillståndsprovning, åklagarens interimistiska beslut och verkställighet.

38 b §⁶ Om det inte möter något hinder ska bevistalan föras av en åklagare som genom intresse och fallenhet för arbete med unga lagöverträdare är särskilt lämpad för uppgiften.

Vid en bevistalan tillämpas 25 § första stycket och bestämmelserna om allmänt åtal för brott för vilket det är föreskrivet fängelse i mer än ett år. I fråga om tvångsmedel gäller 35 a–36 i §§. Sådan rättegångskostnad som avses i 31 kap. 1 § rättegångsbalken ska staten svara för.

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2025.

På regeringens vägnar

GUNNAR STRÖMMER

Evelina Sandgren
(Justitiedepartementet)

⁶ Senaste lydelse 2023:312.